

2019

Rok Gustawa Herlinga-Grudzińskiego

20 maja 2019 roku minie 100 lat od urodzin Gustawa Herlinga-Grudzińskiego – jednego z najwybitniejszych pisarzy polskich XX wieku.

Losy i twórczość Gustawa Herlinga-Grudzińskiego stanowią świadectwo cierpień i czynów człowieka, któremu przyszło przeżyć czasy totalitarnej przemocy i kryzysu wartości. Więzień sowieckiego łagru, żołnierz Armii Andersa, uczestnik bitwy pod Monte Cassino, emigrant, współpracownik „Kultury” i Radia Wolna Europa, zaangażowany w pomoc polskiej opozycji antykomunistycznej, ale przede wszystkim ceniony w Ojczyźnie i na świecie autor książki „Inny świat. Zapiski sowieckie”, poruszających opowiadań oraz „Dziennika pisanego nocą” – Gustaw Herling-Grudziński z niezwykłą odwagą opisuje tragedię człowieka poszukującego moralnego ładu i prawdy.

Książka „Inny świat” była pierwszym w literaturze światowej, artystycznie doskonałym, pełnym miłosierdzia oraz nadziei świadectwem martyrologii więźniów sowieckiego łagru. Napisał ją zaledwie 30-letni autor, który sam doświadczył okrucieństwa komunistycznego miejsca kaźni. Tym większa była gorycz pisarza, gdy część intelektualnych elit Europy nie chciała przyjąć do wiadomości jego relacji.

Opowiadania Gustawa Herlinga-Grudzińskiego to głęboko zakorzeniony w europejskiej kulturze zbiór opowieści o metafizycznych sekretach losu człowieka. Autora fascynuje zmaganie się z tajemnicą, którą opisał słowami Szekspira: „jesteśmy z takiej materii, z jakiej robione są sny”.

Jego „Dziennik pisany nocą” stanowi niezwykle oryginalną, eseistyczną, osobistą kronikę historii Polski i Europy w XX wieku, widzianą z emigracji oczami polskiego patrioty i Europejczyka.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, w uznaniu słowa i czynu wielkiego pisarza, ustanawia rok 2019 Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.

Źródło tekstu

Harmonogram obchodów Roku Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w Kielcach

Szanowni Państwo,

Rok 2019 został ogłoszony przez Sejm RP Rokiem Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Z tej okazji przedstawiamy szeroki wachlarz propozycji kulturalno-oświatowych przygotowanych przez kieleckie instytucje, organizacje i stowarzyszenia, które zaangażowały się w upamiętnienie 100. rocznicy urodzin wybitnego pisarza i intelektualisty, więźnia sowieckiego łagru, honorowego obywatela Kielc. Wyrażamy nadzieję, iż dzięki tak zróżnicowanej propozycji, wspominać będziemy pisarza w licznym gronie, zaś sylwetka i twórczość autora na zawsze pozostanie w pamięci nas wszystkich.

Kalendarz obchodów Roku Gustawa Herlinga-Grudzińskiego

Propozycje Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach

Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Kielcach włączając się w organizację obchodów Roku Gustawa Herlinga-Grudzińskiego przygotowała:

- wystawę „[Gustaw Herling-Grudziński 1919-2000](#)”, której towarzyszy planszowa ekspozycja zdjęć pisarza udostępniona przez Muzeum Historii Kielc ([katalog wystawy](#)),
- pokonkursową wystawę prac plastycznych uczniów Zespołu Państwowych Szkół Plastycznych im. J. Szermentowskiego w Kielcach „[Gustaw Herling-Grudziński – 100 lecie urodzin](#)”,
- [konkurs](#) internetowy dotyczący życia i twórczości G. Herlinga-Grudzińskiego,
- lekcje biblioteczne dla uczniów szkół ponadpodstawowych, których celem jest przybliżenie sylwetki autora „Innego Świata”,
zgłoszenia przyjmują: Iwona Sroczyńska i Magdalena Mularczyk
e-mail: wypożyczalnia@pbw.kielce.pl
tel. 41-344-28-61 wew. 32,
- czytanie fragmentów utworów Gustawa Herlinga-Grudzińskiego przez nauczycieli i uczniów Szkoły Podstawowej nr 20 im. N. Machałowej w Kielcach oraz bibliotekarzy z Pedagogicznej Biblioteki Wojewódzkiej w Kielcach (październik),

- bibliografię przedmiotową w wyborze za lata 1991-2018 [„Gustaw Herling-Grudziński”](#).

Poniżej prezentujemy materiały poświęcone pisarzowi (w dostępie online) , w tym artykuły opublikowane na łamach kwartalników Wydawnictwa Pedagogiczne ZNP w Kielcach.

Życie i twórczość

1. [Biografia Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#) [Biogram z książki Zdzisława Kudelskiego „Studia o Herlingu-Grudzińskim. Twórczość – recepcja – biografia”, Lublin 1998]
2. [Biografia i ciekawostki z życiorysu Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#)
3. Chcę być „niesprawiedliwy” [Archiwalny wywiad Krzysztofa Szymoniaka z Gustawem Herlingiem-Grudzińskim]. [Zeszyty Poetyckie](#)
4. [„Cienie wielkich artystów” Gustaw Herling-Grudziński i dawne malarstwo europejskie](#) [Red. Agata Stankowska, Magdalena Śniedziewska i Marcin Telickiego, Poznań 2013]
5. Cieślak Jacek : Świętokrzyskie lata pisarza. [Rzeczpospolita 28.05.2017](#)
6. Furnal Irena : [Rodzice](#). [Pisarze.pl]
7. Furnal Irena : [Uczeń Gustaw Herling](#). [Pisarze.pl]
8. Furnal Irena : [Epilog](#). [Pisarze.pl]
9. [Gustaw Herling-Grudziński - biografia i twórczość](#)
10. [Herling-Grudziński Gustaw](#) [Hasło w encyklopedii PWN]
11. [Gustaw Herling-Grudziński](#) [Hasło w Wikipedii]
12. [Gustaw Herling-Grudziński](#). Biografia [paryska „Kultura”]
13. [Gustaw Herling-Grudziński](#) [Życiorys]
14. [Kalendarium życia i twórczości Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#) [Oprac. Katarzyna Garbuzik, Kielce, 2019]
15. [Karpiński Wojciech : G. H. G. : droga i dom \(Szkic z książki „Twarze”\)](#) [Portal Wojciecha Karpińskiego]
16. Rozmowa z Martą Herling-Grudzińską o jej ojcu [Rozm. przep. Krzysztof Masłoń] [Rzeczpospolita. 11.12.2010](#)
17. [Wspomnienia Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. Chłopiec z Kielecczyny](#) [Nagrał i oprac. Zbigniew Kudelski; Plus Minus 2002 nr 30 s. A7]

Bibliografie i katalogi wystaw

1. [Gustaw Herling-Grudziński. Zestawienie bibliograficzne w wyborze](#)
2. [Gustaw Herling-Grudziński. Bibliografia podmiotowa i przedmiotowa w wyborze](#)
3. [Gustaw Herling-Grudziński. Bibliografia przedmiotowa w wyborze za lata 1991-2018](#)
4. [Gustaw Herling-Grudziński w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu](#)
5. [Gustaw Herling-Grudziński. Teksty najważniejsze](#) [paryska „Kultura”]
6. [Gustaw Herling-Grudziński \(1919-2000\). Wokół życia i twórczości](#)
7. [Gustaw Herling-Grudziński. Związki biografii i twórczości z Kielecczyną](#)

Artykuły udostępnione z okazji Roku Gustawa Herlinga-Grudzińskiego przez Wydawnictwo Pedagogiczne ZNP w Kielcach

1. Antosik, Cecylia : [Lagry i łagry na lekcjach języka polskiego](#). W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 12, z. 2 (1997/1998), s. 84-86
2. Biała, Alina : [Vermeerowski wszechświat we współczesnej literaturze polskiej](#). W: Język Polski w Liceum. – R. 21, nr 1 (2006/2007), s. 25-43
3. Francuz Aleksandra : ["Rozdmuchać w stygnącym popiele własnego życia wysoki płomień" – dojrzewanie w łagrze](#). W: Język Polski w Liceum. – R. 17, nr 2 (2015/2016), s. 82-93
4. Gądek Iwona : [Przewodnik po „Innym świecie”](#). W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 12, z. 2 (1997/1998), s. 87-89
5. Grzesiuk, Ewa : [Wina, kara, przebaczenie - motyw obecny w różnych utworach literackich](#). W: Język Polski w Liceum. – R. 18, nr 3 (2003/2004), s. 49-52
6. Kowalczyk Małgorzata Jadwiga : [Archetyp ludzkiego losu w opowiadaniu „Wieża” Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#). W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 6, z. 1 (1991/1992), s. 53-59
7. Kowalczyk Małgorzata Jadwiga : [Dziennik pisany nocą - Gustawa Herlinga-Grudzińskiego w klasach maturalnych - próba interpretacji](#). W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 5, z. 3 (1990/1991), s. 28-36
8. Marzec, Anna : [Wstrząsająca wizja łagru w „Innym świecie” Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#). W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 5, z. 2 (1990/1991), s. 52-61

9. Sterkowicz, Grażyna : [Spotkanie z esejem w ostatnich klasach liceum](#). W: Język Polski w Liceum. – R. 17, z. 1 (2002/2003), s. 91-99
10. Trojanowska, Joanna : [Będzie trwał "mój głęboki cień". Refleksje o duszy w twórczości Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#). W: Język Polski w Liceum. – R. 20, z. 4 (2005/2006), s. 15-23
11. Uścińowicz, Barbara : „[Inny Świat](#)” G. Herlinga-Grudzińskiego jako dzieło literackie. W: Język Polski w Szkole Średniej. – R. 6, z. 2 (1991/1992), s. 44-52

Konspekty i scenariusze lekcji

1. [Inność - dobro czy przekleństwo?](#) [Janusz Stanisław Pasierb i Gustawa Herling Grudziński]
2. [Jakie refleksje na temat istoty człowieczeństwa nasuwa opowiadanie Gustawa Herlinga-Grudzińskiego pt. „Wieża”](#)
3. ["Łagry i łagry" : problematyka obozowa w IV klasie LO \(Tadeusz Borowski, Gustaw Herling-Grudziński, Aleksander Sołżenicyn\)](#)
4. [Metody działania stalinowskiego aparatu przemocy w filmie „Przesłuchanie” Ryszarda Bugajskiego i powieści Gustawa Herlinga-Grudzińskiego „Inny świat”](#)
5. [Posmak winy tragicznej – G. H. Grudziński „Inny świat” oraz S. Różewicz „Na melinę”](#)
6. [Postawa jednostki w warunkach gułagu na podstawie utworu „Inny świat” Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#)

Audycje i słuchowiska

1. Gustaw Herling-Grudziński. Audycje w [Polskim Radiu](#)
2. Ninateka:
 - Gustaw Herling-Grudziński. Finezje literackie. [Odcinek 1.](#) [Odcinek 2.](#) [Odcinek 3.](#) [Odcinek 4.](#) [Odcinek 5.](#)
 - Inny świat. Gustaw Herling-Grudziński. [Część 1.](#) [Część 2.](#) [Część 3.](#) [Część 4.](#) [Część 5.](#)

Filmy

1. [Kultura](#), reż. Agnieszka Holland i Andrzej Wolski ; Grupa Filmowa Kontakt, 1985
2. Ninateka:
 - [Dziennik pisany pod wulkanem](#), scen. i reż. Andrzej Titkow
 - [Znowu w Polsce](#). [Reportaż przedstawia wizytę Gustawa Herling-Grudzińskiego w Polsce]
3. TVP.VOD:
 - Pojedynki stulecia Gustaw Herling-Grudziński – Leon Kruczkowski. [TVP.VOD](#)
 - Rozmowy z Andrzejem Doboszem o książce „Inny świat” Gustawa Herlinga-Grudzińskiego. [TVP.VOD](#)
4. Kolekcja na kanale [You Tube](#)

Fotografie

[Album Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#) [Portal Wojciecha Karpińskiego]

[Gustaw Herling-Grudziński](#) [Fotogaleria. Paryska „Kultura”]

[Neapol śladami Gustawa Herlinga-Grudzińskiego](#) [Blog Kawacaffé]